

Carole Cadwalladr susține că Bannon a sprijinit UKIP cu banii lui Robert Mercer, unul dintre cei mai importanți finanțatori ai campaniei lui Trump, via Breitbart.² Dar circulația banilor s-a derulat în ambele sensuri. Tabăra *Leave* a investit 3,9 milioane de lire sterline, mai mult de jumătate din bugetul campaniei, într-un site obscur, AggregateIQ, administrat de o companie canadiană. De ce ar fi cheltuit atât de mulți bani pentru un site oarecare? Cadwalladr descoperă că AggregateIQ dezvoltase tehnici de micro-direcționare a mesajelor electorale deghizate în *fake news* și dezinformare. Apoi documentează legăturile între AggregateIQ și o altă companie, Cambridge Analytica, ambele avându-l acționar majoritar pe Mercer.

Atât AggregateIQ, cât și Cambridge Analytica făceau parte din compania britanică SCL (Strategic Communications Laboratories), care se implicase în peste 25 de campanii politice și electorale, începând din 1994, în țări precum România, Italia, Lituania, Ucraina, Albania, în Africa și Asia.³ Firma folosea tehnici militare de dezinformare și țintirea precisă a alegătorilor cu mesaje personalizate în rețelele sociale. În SUA, SCL a lucrat mai întâi pentru republicanul Ted Cruz, în alegerile primare, apoi pentru Trump.⁴

Cadwalladr afirmă că SCL/Cambridge Analytica este fondată de oameni care au făcut sau fac parte din sistemul de apărare britanic. Departamentul de Apărare din SCL era condus de comandantul de navă britanic Steve Tatham, fost șef al operațiunilor psihologice ale armatei britanice în Afganistan. SCL/Cambridge Analytica nu doar se folosea de elemente de psihologie socială și de baze mari de date, ci lucra „precum un contractor militar, care folosea strategii militare asupra populației civile”. „Au pus laolaltă psihologia, propaganda și tehnologia într-un sistem nou și puternic”, scrie Cadwalladr. Cheia mașinii de propagandă era să găsească resortul fiecărui alegător. Tamsin Shaw, profesor asociat de filozofie la Universitatea din New York, afirmă că „este o tehnologie militară care a fost controlată de o plutocrație globală și care este folosită pentru a influența alegerile în moduri pe care oamenii nici nu le pot vedea, nici măcar înțelege că li se întâmplă”. După cum se arată chiar pe site-ul SCL: „Analistii pot folosi nu numai date inductive (tipare de recunoaștere din baza de date), ci și deductive (modelarea științifică socială ipotetică)”, ceea ce permite descifrarea „comportamentului uman”.¹ Dar despre modul în care operează această adevărată mașină de propagandă automată, într-un alt capitol.

Teza că suntem în mijlocul unui război informațional și că miliardari precum Mercer dezvoltă astfel de tehnologii este teribilă. Compania susține însă că metodologia a fost aprobată de guvernele britanic și american, printre altele. SCL a folosit baze mari de date pentru micro-direcționare într-un prim proiect în Trinidad, după care a fost cumpărată de Mercer. I s-au alăturat apoi psihologul Aleksandr Kogan, compania AggregateIQ și Cambridge Analytica, în care Mercer a investit cinci milioane de dolari. Firma construia profile psihometrice ale alegătorilor pentru a le depista resortul intim emoțional.²

Echipa de campanie a lui Trump a plătit firmelor lui Mercer peste șase milioane de dolari pentru a direcționa mesajele către alegătorii indeciși.

Primul job la o scară cu adevărat mare a fost însă Brexitul. Strategia a constat în recoltarea unor baze mari de date din rețelele sociale și alimentarea sistemului de inteligență artificială (IA). *Leave* a beneficiat astfel de o bază cu peste un milion de profile psihometrice detaliate, cărora le-a trimis apoi mesaje personalizate. În februarie 2017, Arron Banks, fondatorul *Leave.eu*, a postat câteva tweeturi în care afirmă că IA i-a ajutat să câștige „niveluri de angajament fără precedent”, adăugând că „IA a câștigat bătălia *Leave*”.¹

Andy Wigmore, directorul de comunicare al *Leave.eu* a recunoscut ajutorul dat de Mercer, „în virtutea unor relații vechi de prietenie între Farage și familia Mercer”, dar a afirmat că a făcut-o gratuit. Într-adevăr, nici o donație mai mare de 7 500 de lire, care este plafonul stabilit de Comisia Electorală până la care nu trebuie declarate donațiile, nu a fost înregistrată din partea lui Mercer pentru *Leave.eu*. Cambridge Analytica a afirmat că nu a prestat nici un fel de servicii, plătite sau gratuite, pentru *Leave.eu*, afirmație care s-a dovedit mai târziu a fi mincinoasă.

Mercer este un om de știință remarcabil, care a făcut pionierat la IBM în IA, după care a făcut

miliarde de dolari cu compania Renaissance Technologies, un fond de hedging specializat în comerț automat. A investit zece milioane de dolari în Breitbart, care fusese gândit ca o contrapondere conservatoare la *Huffington Post*.² Steve Bannon a devenit în 2012 consilierul său politic. Mercer este cel care l-a sfătuit pe Trump să-l angajeze pe Steve Bannon, care avea să spună apoi că „Mercer este cel care a pus temelia revoluției lui Trump“.

Comisia Electorală din Marea Britanie a cerut companiei AggregateIQ, înregistrată în British Columbia, Canada, detalii privind serviciile oferite taberei *Leave*, dar compania a afirmat că a semnat un contract de confidențialitate. Cum compania se afla în afara jurisdicției britanice, ancheta s-a terminat înainte de a începe. Cât despre Dominic Cummings, acesta avea să spună în 2017 că „legile [britanice] sunt o glumă, așa încât oricine vrea să păcălească legea, o poate face ușor, fără ca oamenii să se prindă“¹.

¹) J. Montgomery, „Nigel Farage on Article 50...“, Breitbart, 29 mar. 2017. ²) C. Cadwalladr, „The great British Brexit robbery...“, *The Observer*, 7 mai 2017. ³) Despre prezența unei filiale SCL în România, vezi P. Radu, „Firma de strategie din spatele lui Trump...“, Rise Project, 7 aug. 2017. SCL România era condusă în 2018 de omul de afaceri Peter Imre. ⁴) K. Vogel, T. Parti, „Cruz partners with donor’s...“, Politico, 7 iul. 2017.

¹) Site-ul SCL Group, accesat în martie 2018. ²) C. Cadwalladr, „Revealed: how US billionaire helped...“, *The Guardian*, 6 feb. 2017.

¹) *Ibidem*. ²) J. Mayer, „The Reclusive Hedge-Fund Tycoon...“, *The New Yorker*, 27 mar. 2017.

¹) C. Cadwalladr, „The great British Brexit robbery...“, *The Observer*, 7 mai 2017.